

Emina Jukan, bachelor prava - Završni magistarski rad

Fakultet/Akademija	PRAVNI FAKULTET
Tip Rada	Završni magistarski rad
Kandidat, zvanje	Emina Jukan, bachelor prava
Naziv Teme	Nevaljanost pravnih poslova
Rezime/Abstract	<p>Jedno od osnovnih načela obligacionog prava je načelo autonomije volje ugovornih strana ili načelo dispozitivnosti. Autonomija volje ima široku primjenu u mnogim aspektima ugovora, počevši od same volje ugovornih strana da li će uopšte zaključiti određeni ugovor do uvjeta i načina realizacije istog. Međutim, niti u jednom pravnom poretku sloboda ugovaranja nije postavljena apsolutno i bez bilo kakvih ograničenja. To je rezultat potrebe da se osigura uspostavljanje adekvatne ravnoteže između jednako bitnih interesa određenog društva sa jedne i pojedinca kao individue, sa druge strane. Institut nevažnosti ugovora je klasični institut normiran Zakonom o obligacionim odnosima (ZOO) preko kojeg se ispoljava intencija zakonodavca da uspostavi određena ograničenja slobode ugovaranja, koja svoje opravdanje nalaze u vrhovnim vrijednostima zagaranovanih vladavinom prava - sigurnosti pravnog prometa, pravne sigurnosti trećih lica kao i samih ugovarača. Istraživanje je usmjereno u pravcu analize odredaba o nevaljanim pravnim poslovima sa posebnim osvrtom na odredbe o ništavosti i pobojnosti ugovora, njihove uzroke, posljedice i načine otklanjanja uzroka nevaljanosti u cilju postizanja namjeranih pravnih učinaka i zaštite ugovornih strana, a sve to kroz zauzete stavove sudske prakse. Ukazano je na značaj pojma „savjesnost ugovornih strana“ koji nije odlučujući faktor kada je u pitanju utvrđenje da li je određeni ugovor ništav ili ne, ali je značajan sa aspekta utvrđivanja odgovornosti za eventualnu štetu nastalu zaključenjem ništavog ugovora. Stavljen je naglasak na potrebu zaštite općih, društvenih interesa ali i privatnih interesa pojedinaca i ukazano na ulogu i značaj sudskih organa u ovom postupku, u cilju sprečavanja prihvatanja i tolerisanja takvih ugovora, koji se u svojim bitnim aspektima "kose" sa temeljnim društvenim vrijednostima. Kako prilikom zaključenja ugovora, ugovorne strane određuju kako bitne, tako i nebitne elemente ugovora, moguće je da ništavošću ne bude zahvaćen cijeli ugovor, nego samo pojedina njegova odredba. U tom smislu analizirane su odredbe ZOO koji se odnose na djelimičnu ništavost ugovora i predstavljeni slučajevi opstanka takvih ugovora, te je ukazano na bitnu odrednicu utvrđenja takvih ništavih odredaba u odnosu na cjelokupni ugovor, njegov smisao i sadržinu. Bez obzira na decidno određene pravne norme, vrlo često je na obavezi suda da istražuje zajedničku namjeru ugovornih strana, pogotovo ako se ima u vidu da ta volja nije uvijek na jasan i nedvosmislen način izražena, pa je kroz primjere iz sudske prakse analiza usmjerena i u tom pravcu. Kako je utvrđeno da stranke najčešće ne istupaju sa konkretnim tužbenim zahtjevom za utvrđenjem apsolutne ništavosti zelenaškog ugovora ili poništenjem ugovora zbog prekomjernog oštećenja, od ostalih odredaba ZOO kod kojih ima mjesta proglašenju ništavosti odnosno pobojnosti ugovora, analizirani su instituti prekomjernog oštećenja, zelenaškog ugovora i pravnih radnji dužnika na štetu vjerovnika, u vidu prigovora u parnici ili kao odluke o prethodnom (prejudicijelnom) pitanju. Sud će u svakom pojedinačnom slučaju, uzimajući u obzir specifične okolnosti svakog konkretnog slučaja, valjanost pravnog posla procjenjivati zavisno od ponašanja, savjesnosti i dobre vjere svih učesnika određenog pravnog odnosa, jer pravni poslovi koji su zasnovani suprotno ovim načelima, kao i sudionici takvih odnosa, ne mogu da uzivaju pravnu zaštitu. Ključne riječi: autonomija volje, javni poredak, savjesnost ugovornih strana, ništavost, pobojnost.</p>
Datum	18.11.2019
Predsjednik	Dr.sci. Jasmina Alihodžić, vanredni profesor, Uža naučna oblast „Građansko-pravna“, Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Mentor	Dr.sci. Anita Petrović, vanredni profesor, Uža naučna oblast „Građansko-pravna“, Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	Dr.sci. Boris Krešić, vanredni profesor, Uža naučna oblast „Građansko-pravna“, Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	-
Član komisije	-
Zamjenski član	-
Dodatni detalji i lokacija	dana 18.11.2019. godine sa početkom u 13,00 sati na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tuzli
Zavrsne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Rad se može pogledati u Sekretarijatu fakulteta radnim danom od 08 do 14 sati.